

ПРОФЕСІЙНА СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

ПОСТАНОВА

22 грудня 2021 року

Київ

№ ВК8-5/1

Про актуальні питання реалізації Програми медичних гарантій та оплати праці в галузі охорони здоров'я на 2022 рік

Заслухавши та обговоривши доповідь Голови Профспілки Вікторії Коваль, інформацію заступника Міністра охорони здоров'я України Олексія Яременка та Голови Національної служби здоров'я України Наталії Гусак щодо забезпечення трудових та соціально-економічних прав членів Профспілки у процесі реалізації Програми медичних гарантій медичного обслуговування населення України у 2022 року, Виконавчий комітет Професійної спілки працівників охорони здоров'я України зазначає.

У рамках бюджетного процесу та в ході Всеукраїнської попереджувальної акції протесту профспілок 07 жовтня 2021 року Профспілка продовжувала відстоювати питання щодо збільшення фінансування за Програмою медичних гарантій (далі - ПМГ) та підвищення оплати праці працівників галузі до законодавчо гарантованого рівня відповідно до Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (далі – Закон № 2168 -VIII).

Ухвалений Верховною Радою України (далі - ВРУ) Закон України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» передбачає видатки за бюджетною програмою (2308060) «Реалізація програми державних гарантій медичного обслуговування населення» за обсягом 157,3 млрд грн, або 2,94 відсотка від валового внутрішнього продукту (далі - ВВП). Варто зазначити, що положеннями Закону № 2168-VIII на ПМГ передбачено не менше 5 відсотків від ВВП, або 268 млрд грн.

За підрахунками Комітету ВРУ з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, незважаючи на те, що фінансування ПМГ у 2022 року збільшено на 28,6 млрд грн, це не дозволить забезпечити повним обсягом жоден з напрямів медичних послуг, які надаються за програмою медичних гарантій, оскільки послуги з надання екстреної медичної допомоги забезпечено лише на 58,2 відсотків; первинної медичної допомоги населенню - на 58,5 відсотків; вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги - на 39,3 відсотків; послуги, пов'язані з наданням паліативної медичної допомоги – на 58 відсотків, з

медичної реабілітації - на 46 відсотків; проведення патологоанатомічних розтинів - на 42,6 відсотка.

Виконавчий комітет Профспілки звертає увагу, що 2022 року залишається невиконаною норма статті 10 Закону № 2168-VIII щодо оплати праці медпрацівників в розмірі не менше за 250 відсотків середньої заробітної плати в Україні за липень попереднього року. Реалізація цієї гарантії в оплаті праці медпрацівникам дала б можливість 2022 року встановити заробітну плату лікарям у розмірі понад 35 тисяч грн, а медичним сестрам - 24 тисячі грн. За розрахунками Профспілки, на зазначену мету необхідно додатково 159,6 млрд грн.

Обмежений фінансовий ресурс в черговий раз ускладнить приведення розмірів капітаційної ставки та тарифів на медичні послуги до їх ринкової, економічно обґрунтованої вартості, а також забезпечення фонду оплати праці.

Найбільше занепокоєння Профспілки та керівників закладів охорони здоров'я викликає фінансова спроможність закладів охорони здоров'я 2022 року забезпечити підвищення заробітних плат у сфері охорони здоров'я для лікарів до розміру не менше ніж 20,0 тисяч грн на місяць та для середнього медичного персоналу – не менше ніж 13,5 тисяч грн на місяць відповідно до Указу Президента України «Про заходи щодо підвищення конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я та забезпечення додаткових гарантій для медичних працівників» від 18 червня 2021 року № 261/2021 (далі – Указ № 261/2021). Додатковий обсяг коштів на зазначені потреби за обрахунками Профспілки становить близько 39,5 млрд грн, але у Держбюджеті на 2022 рік зазначені видатки враховані лише частково - за ПМГ 18,6 млрд грн (за даними Міністерства охорони здоров'я України (далі - МОЗ України)).

За інформацією з публічних джерел (МОЗ України та Національна служба здоров'я України (НСЗУ) вбачається, що реалізувати таке зростання заробітних плат медичних працівників зможуть 667 закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу (неспроможні 238) та 1 141 заклад з надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги (неспроможні – 267).

Заходи, які планується вживати на місцях для покриття дефіциту коштів фонду оплати праці, насамперед пов'язані з оптимізацією в закладах охорони здоров'я штатної чисельності персоналу (скорочення від 30 до 60 відсотків працівників) або запровадження для працівників роботи на умовах неповного робочого часу (0,75; 0,5 та 0,25 ставки).

Профспілка вбачає в цьому значні ризики трудовим правам працівників, що призведуть до дестабілізації роботи закладів охорони здоров'я та поглиблять кадрову кризу. Через скасування типових штатних нормативів, автономізації закладів охорони здоров'я, формування госпітальних округів та реформи децентралізації процес оптимізації мережі та штатної чисельності працюючих набув загрозливого характеру. За даними Державної служби статистики України (далі - Держстат України) за 2018-2020 роки чисельність

працюючих в галузі зменшилася більш ніж на 16 відсотків, або на 120 тисяч осіб, а за 9 місяців 2021 року на 29,7 тисячі осіб.

На плінність кадрів значною мірою впливають низький рівень заробітної плати та понаднормове навантаження, особливо в умовах пандемії COVID-19.

Так, середня заробітна плата в охороні здоров'я за 9 місяців 2021 року склала 11 516,0 грн, що становить 85 відсотків від середньої зарплати з економіки (13 603,78 грн) та 79 відсотків з промисловості (14 528,11 грн)

За даними Держстату України, у червні 2021 року нарахування з оплати праці в межах мінімальної заробітної плати (6 000 грн) мали 19,6 відсотків штатних працівників галузі, що на 3,9 відсотків більше, ніж у березні 2021 року. Частка працівників із заробітною платою нижче середнього рівня по галузі (12 317 грн у червні 2021 року) становила 70,9 відсотків. Одночасно у 11,3 відсотків штатних працівників галузі охорони здоров'я нарахована заробітна плата перевищувала 20 000 грн, що нижче на 15,2 відсотка, ніж у середньому в Україні.

Виконавчий комітет Профспілки констатує, що ПМГ 2022 року має бути впроваджена з 01 січня, але станом на 20 грудня 2021 року не прийнято нормативно-правових актів щодо порядку її реалізації та на виконання Указу № 261/2021. Відсутність затверджених тарифів на послуги з медичного обслуговування, систематична зміна та ускладнення НСЗУ умов підписання договорів про надання медичних послуг, наміри роз'єднати щодо різних юридичних осіб надання послуг первинної та спеціалізованої медичної допомоги й обмеженість у часі гальмує процес укладення договорів про надання медичних послуг між НСЗУ та закладами охорони здоров'я, що спричиняє ризики їх фінансової спроможності, зокрема в частині надання медичної допомоги пацієнтам, своєчасної оплати праці найманих працівників – членів Профспілки.

Зважаючи на вищезазначене, Виконавчий комітет Професійної спілки працівників охорони здоров'я України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Звернутися до Президента України Володимира Зеленського у разі виникнення проблем із реалізацією Указу Президента України від 18 червня 2021 року № 261/2021 «Про заходи щодо підвищення конкурентоспроможності закладів охорони здоров'я та забезпечення додаткових гарантій для медичних працівників».

2. Домагатися від Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, Національної служби здоров'я України прискорити розробку та прийняття нормативно-правових актів щодо порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення 2022 року та виконання Указу Президента України від 18.06.2021 № 261/2021.

3. Головам первинних та територіальних організацій Профспілки посилити громадський контроль щодо забезпечення виплати підвищеної

заробітної плати медпрацівникам та диференціації в оплаті праці працівників закладів охорони здоров'я;

4. Контроль за виконанням постанови покласти на Голову Профспілки Вікторію Коваль.

Голова Профспілки

Вікторія КОВАЛЬ

Надіслано: керівництву Профспілки - 2, членам ВК - 25, відділу організаційно-інформаційної роботи, відділу правової роботи та відділу соціально-економічного захисту, до протоколу - 2. Всього – 32 примірників.